Ч. 260 Субота 20 падолиста (2 грудня) 1899. Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. свят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Делеґациї. — З ради державної. — Угодові конференциї. — Анґлійско-трансвальска війна.)

Делеґация ради державної мала вчера о годині 6 вечером перше засїдане, на котрім одноголосно вибрано ґр. Феттера президентом а п. Яворского его заступником. Ґр. Феттер дякуючи за вибір висказав надію, що делеґати виповнять свою задачу з тим почутєм обовязку і патриотизмом, який в тій делеґациї в інтересї становища монархії, єї поваги на вні і спосібности до оборони єсть конечний. Мир в Европі доси здержує ся і на дальше запевнений. Правительство, котре енерґічно і успішно ділало для его удержаня, заслугує на похвалу і вдячність. Висказавши глубокий жаль з причини смерти Цїсаревої, закінчив ґр. Феттер свою промову трикратним окликом в честь Цїсаря. П. Пацак заінтерпелював спільне правительство, що зробило в справі послїдного процесу політичного в Сербії і чи міністер справ заграничних хоче ужити свого впливу на то, аби приспішити амнестию для засуджених. — Міністер справ заграничних ґр. Ґолуховский відповідаючи на ту інтерпеляцию висказав жаль, що не може вдоволити бажаня інтерпелянта. Засуд в справі зради державної в Білгородї єсть чисто внутрішною справою сербскою, котра нічого не обходить Австро-Угорщину і до котрої та держава не має ніякого права мішати ся. Австро-Угорщина не стерпіла би того, аби хто небудь позволив собі робити їй замітки о засудах австро-угорских судів і то само право треба признати і другим, тому не можна ніяк мішати ся в ту справу сербских засудів. На тім закінчено засїдане. — Угорска делеґация вибрала вчера на своїм засїданю президентом ґр. Сапарі'ого а віцепрезидентом Сіляґі'ого. Сапарі в своїй промові підніс, що мимо великих сум, які европейскі держави видають на войско, при чім і Австро-Угорщина в інтересї власної безпечности від тих видатків не може ухоронити ся, то однако австро-угорска політика може мати лиш мирний напрям. Дальше згадав Сапарі в сердечних словах о незабутній королевій Єлисаветї і звернув увагу всіх на надлюдскі майже сили Монарха, котрий з цїлим посьвяченем повнить обовязки монарха. Желанем, щоби Господь дав Монарсї як найдовше жите, закінчив Сапарі свою промову серед довготревалих окликів в честь Цїсаря.

Цїле вчерашне засїдане виповняла дискусия над паглячим внесенем п. Кубіка в справі удержавненя польскої приватної ґімназиї в Тїшинї. Внесеню противили ся Нїмцї Демель, Менґер і Тірк, за внесенем промавляли польскі посли: внескодавець Кубік, пп. Чеч, Соколовский, Шпондер і Дашиньский. На внесене п. Ґаґенгофера ухвалено замкнути дискусию і вибрати ґенеральних бесїдників. Вибрано ґенеральним бесїдником „за" посла Сьвежого, а „против" п. Геґера. Слїдуюче засїдане відбуде ся нинї о 3-ій год. по полудни.

Скликане угодової конференциї для промощеня дороги до порозуміня між Нїмцями і Чехами було дїлом вірноконституцийної більшої посільности. Члени того сторонництва Бернрайтер і Швеґель звернули ся до п. Білиньского в просьбою, щоби був посередником між ческими і нїмецкими мужами довірия. П. Білиньский разом з п. Яворским удали ся до провідника Молодочехів п. Енґля, котрий порозумівши ся з клюбом відповів, що Чехи не будуть робити перепон в тій справі. Відтак конферував п. Білиньский з п. Функем, а той знов подав вислід конференциї провідникови инших клюбів лївицї. На вчерашнім засїданю комісиї для §. 14 пп. Яворский і Білиньский обговорювали знов з п. Функем справу скликаня конференциї. Вчера видав вже п. Яворский запросини на конференцию, котра має складати ся з 8 Нїмцїв і 8 Чехів. Перед тою конференциєю відбула ся вчера вечером спільна конференция провідників клюбів правицї і лївицї. По $1^1/_2$ годинних нарадах ухвалено задержати тайну. Лиш тілько відомо, що розправа була дуже спокійна і угодові переговори мають вигляд на успіх.

Відворот трансвальских війск в Наталю і їх концентроване під Ледісмеє поясняє ся тим, що президент Трансвалю Крюґер і президент Оранії Штайн приказали своїм ґенералам: Жуберови в Наталю і Кронїому на західнім театрі війни не розбивати своїх сил на дрібні облоги, лише доводити до сконцентрованих, енерґічних атаків. Ґенерал Жубер сконцентрував тепер три корпуси, один під Ледісмесом, другий над рікою Туґелею, а третий на всхід від зелїзничої лїнії Пітер-Маріцбурґ Есткурт, аби Анґлійцям відтяти відворот. Ґенерал Кро-

---

10)

В серци горбатого.

(З польского — Естеї.)

(Конець).

Горбатий дивить ся на Марисю, виглядаючи ради і потїхи, але в єї лици бачить лиш страх а ніякої гадки. Вертає горбатий до жінки, тулить єї до себе і просить так лагідно, так сердечно:

— Спи Марисю. Побачиш дитину завтра. Не треба єї будити. Положи ся. — Але Марися сидить на ліжку і неспокійно водить очима довкола, і знов просить:

— Лиш покажи менї, я не збуджу.

— Оно таке хоре — як збудить ся, то єму зашкодить, доктор велів осторожно.

— Хоре?

— Дуже.

— То лише менї покажи єго — і дивить ся в очи горбатого так уперто, що той опускає голову.

— Івасю! — кличе хора.

— Чого хочеш? — але не показує ся, не приближає ся до недужої, бо боїть ся єї просьби.

— Дай менї дитину.

— Спить.

— Хоре?

— Хоре.

— Дуже?

— Дуже.

Подумала Марися хвилю, погадала, аж вкінци сказала:

— Певне умерло. — Ніхто не відповідає.

— То покажіть менї єго, хоч умерло. — Я чула як умирало. Покажіть.

Іде горбатий тяжким кроком — відхилює простирало, виймає мертву дитину і несе осторожно, немов би бояв ся збудити єї або зробити що злого. Іде поволи і кладе коло жінки.

Она дотикає рукою чола, ручок, ніжок,

— Зимне — каже — вже не розігрію, вже цїлком застило.

І положила ся. Горбатий відніс дитину і накрив простиралом

Коли вернув, очи жінки були знов мутні — а так тихо було, так тихо. Лиш від часу до часу доносило ся хлипане Івасї з другої комнати. Горбатий сам подавав жінцї ліки, але не довіряв їм; в містї була лиш одна аптика і один аптикар. Аптикарскі ліки не могли дати Мариси здоровля.

З кождим днем більшіла горячка. Валюсякова викинула крізь вікно і слоики і фляшочки аптикарскі — але вже може запізно.

Не минув тиждень, а місцевий столяр брав міру на нову домовину в домі горбатого, але сим разом на більшу. Не минув тиждень, а Марися мертва лежала на атласовій подушцї — а біла, біла. Білїйша і красша ніж за житя. Замкнені очи вже не поглянуть на горбатого, зимні руки, зложені на грудях, держать хрестик. Горбатий нічого не каже, ні плаче, ні жалує ся, цїлком занимів.

Богато місяцїв і богато літ минуло. Він заєдно ходить на почту, і пише і печатає, але вже не сварить.

Тихий, мовчаливий, смирний.

Суть серця, які жите змінило на побоєвище, инші на відліг, инші на опоку, в иншім рани, в иншім гірч і отруя.

В серци пана Валерия лиш один гріб, одна домовина, — она гнете єго і до землї притоптує, доки сам в ній не схова ся. Але горб вже єго не гнете.

МИСТЕЦКИЙ ЗЛОЧИН.

(З анґлійского — Родрига Оттоленґі.)

I.

Дивний заклад.

— Джек Барнес нїколи не лишає ся, можете заложити ся.

— Ну, ну, а однако о малий волос було би до того прийшло — відповів кондуктор, подаючи Барнесови руку з помочию, коли той всіх сил добував, аби вскочити до нового експресового поїзду, що відходив з бостоньского зелїзничого двірця. — Тількож я би вам не радив за часто скакати до ваґонів як поїзд вже в бігу.

— Дякую за поміч і добру раду; ось вам на пиво, а тепер покажіть менї моє місце, бо я на смерть утомлений.

— Тут ч. 10, всьо приладжене, можете зараз класти ся.

Нікого вже не було видко, а як їхали

ніє так само оперує під Кімберлі, над Модеррівер і за плечима корпуса ґенерала Метуена, котрий вже в третій битві „розбив“ ворога, але притім стратив більше, як побиті Бури. Після урядового справозданя, Анґлійці стратили під Ґраспан 198 убитих і ранних. Доси ще нема урядової вісти о повороті девятого полку кінноти, що пустив ся був в погоню за Бурами. Ґенерал Булер доносить, що з Ледісмеса одержав добрі вісти. Всі анґлійскі колюмни в Наталю маширують в сторону Колензи. Деякі анґлійскі відділи вже зійшли ся з Бурами під Кімберлі, і ударили на їх позиції. Говорять, що Анґлійці хотіли вийти з Кімберлі з західної сторони, аби здержати Бурів, що надходять в під Бельмонт.

Новинки.

Львів дня 1-го грудня 1899.

— **З львівских справ шкільних.** Делеґатом учительства до окружної ради шкільної міскої у Львові, вибрано на конференциї дня 28-го с. м. п. Едм. Ценара, учителя школи виділової ім. Мицкевича.

— **Руске Товариство педаґоґічне в справі поліпшеня биту народних учителів.** Руске Товариство педаґоґічне взяло участь в загальнім з'їзді народних учителів, який недавно відбув ся у Відни, і головно радив над справою поліпшеня биту народних учителів. Товариство педаґоґічне упросило на свого делеґата посла О. Барвінського. Віденьский з'їзд постановив всіми силами добивати ся поліпшеня биту народних учителів, і вибрав в тій цїли делеґатів, котрі удали ся до дотичних висших властий з представленями. Пан міністер віроісповідань і просьвіти приняв їх ласкаво і заявив, що займе ся справою щиро: коли би на поліпшене долі учителів не вистало фондів краевих, то треба буде ужити фондів державних. Крім того згадані делеґати походили також в кругах парляментарних і просили, щоби в сій справі подано в Раді державній наглe внесене. А коли такого внесеня з причини парляментарних віднoсин не можна було доси подати, то згадані делеґати подали знову до правительства письмо, котре підписало і наше Товариство педаґоґічне. Сподївати ся належить, що таки бажаня народних учителів що-до поліпшеня їх долі осущать ся.

— **„Шкільна Поміч“ в Станиславові** відбуде сегорічні загальні збори дня 8 н. ст. грудня с. р. о годині 4-ій пополудни. Коли би о сій порі не зібрало ся потрібне число членів, то о годині 5-ій того самого дня відбудуть ся загальні збори при такім числі членів, яке явить ся. Збори відбудуть ся в комнатах Руской Бесїди при ул. Собіского, ч. 18. При сій нагоді просимо Вп. Членів, щоби численно явились на збори, бо буде обговорювати ся більше справ, що дотикають долі нашої шкільної молодїжи, о котру мабуть всїм Русинам в нинїшних часах повинно ходити більше, нїж коли. Також осмілюємо ся пригадати Вп. членам, що залягають з вкладками, щоби надсилали їх на руки п. Н. Мороза, проф. учит. семинариї в Станиславові. — Зима йде, бідної молодежи в нашім місті богато, а наші фонди невеличкі! — Станиславів, дня 28 падолиста 1899 р. — За виділ: *І. Порайко*, голова. *А. Шахнович*, секретар.

— **Зміна власности.** Село Романівку, в повіті чортківскім, простору 1200 моргів, купив від п. Адама Старженьского п. Людвик Ценьский за 250.000 зр.

— **III-ті загальні збори товмацкої філії „Просьвіти“** відбудуть ся в Товмачи в сали повітової ради дня 14 грудня с. р. в четвер о годині 11-ій перед полуднем. Запрошеня розсилають ся. Проґраму оголосить ся пізнїйше.

— **З Дрогобича пишуть нам:** Дня 12 падолиста помер Юрий Камар, учитель в Болехівцях по короткій а тяжкій слабости в 60-ім році житя а 40-ім учительства. Покійник був совістним чоловіком, ревним учителем, щирим Русином, дуже релїгійним та побожним католиком; тому і смерть его викликала загальний жаль помежи товаришами, приятелями та знакомими. Похорон відбув ся 14 падолиста. Помимо несприяючої та утяжливої дороги прибуло богато учителів та знакомих з ріжних сел, щоб віддати посмертну прислугу свому поважаному та любленому другови. При участи кількох сьвященників та при великім здвизї народу зложено домовину з тїлом покійника на громадскім кладовищи. Над домовиною в церкви промавляв о. Ант. Ясеницкий, а над гробом І. Ковальчин, ук. богослов, вказавши в ядерній, до глубини трогаючій промові красні прикмети ума та серця покійника.

— **Патриотизм Словаків.** Угорскі Словаки, той найбіднїйший славяньский нарід, любить горячо свою рідну, хоч невдячну землю. Сей любов до рідної землї показує ся на кождім кроцї і є підставою їх глубоко відчутого патриотизму. Доказом сего чутя є слїдуюча обставина: Словацкі еміґранти зарядили між собою в 1896 р. складку на памятник для творця народного гимну, Сама Томашека. Сї жертви були невеличкі, але таки з кінцем сего року числять 640 зр. Ту суму переслано тепер на руки адвоката Дакснера враз із листом, в якім заявляють, що коли би сими грішми не покористано ся на здвигнене памятника, то треба поставити за неї статую на гробі співака з написию: „Словаки в Америцї в доказ пошани для помершого....“

— **З судової салї.** Станиславівский трибунал судив сими днями Марка Талесмана з Буковини за ріжні крадежи. Талесман обікрав в р. 1897 податковий уряд в Монастирисках на кілька тисячів зр., а в р. 1898 в Єзуполи гр. Войтіха Дідушицкого. Засуджено его на три роки тяжкої вязниці.

— **На кару смерти** засудив вчера віденьский трибунал Марию Кучеру, жінку почтового урядника за знущане над своїми пасербами, в наслїдок чого одна з них, 11-лїтна дівчина, померла по страшних муках.

— **Нове сьвітло** мав по десяти роках працї і досьвідів винайти якийсь Нікум Льоґанспорт, замешкалий в Індияні. Сьвітло то дістає ся без оливи, нафти, ґазу або електричности самими тілько хемічними реакциями, доконуваними в скляних дзвонах (кльошах), з котрих поперед випомповано воздух. Спосіб витворюваня нового сьвітла, котре зближає ся до сонїчної ясности, держить ся в тайнї, хоч має він бути простий і легкий. Не треба моторів анї ніяких приладів; хемія є тут головною творчою силою, а раз витворене і в в склянім дзвонї заперте сьвітло, не гасне зовсім. Скляний дзвін може мати форму і величину всїляку; отже можна буде носити его навіть в кишени і уживати кождої хвилї в разї потреби. Одно лише при тім заходить щоби цїла справа не оказала ся байкою.

і инші подорожні тим самим поїздом, то вже всї поклали ся спати. Барнес був дійстно дуже утомлений і повинен був то само чейчас зробити, але его ум здавалось незвичайно працював, сон не брав ся его повік.

Джек Барнес, один з найзручнїйших слїдчих аґентів Нового Йорку, де удержував своє власне бюро, як раз розвязував в найбільше вдоволяючий спосіб незвичайно тяжку задачу. В місті довершено великої крадежи і підозріне, оперте на обтяжаючих доказах, упало на одного молодого чоловіка, котрого сейчас арештовано. Цїлих десять днів праса займала ся підозріним, силуючись пересьвідчити публику о его винї, коли тимчасом Барнес потайки виїхав з міста.

Дванайцять годин перед тим, заки ми з ним познакомились, публика читаюча поранні дневники, була здивована вістию, що арештований і підозріний молодий чоловік єсть невинний, а властиво виновника відкрив бистрий Барнес і що найважнїйше, найдено також украдених трийцять тисяч долярів.

Лиш дуже слабі познаки, котрі однако для Барнеса були дуже значучі, наклонили его піти за тими слїдами. Ішов за своєю жертвою крок в крок з міста до міста і слїдив єї день і ніч. І тепер коли єї примістив в Бостонї в безпечнім місци, їхав до Нового Йорку по папери потрібні до відданя єї в руки справедливости.

Як ми вже згадали, лежав на постели утомлений, коли наraз почув ті слова:

— Колиб я що зробив і знав, що той Барнес мене слїдить, то викинув би відразу рушницю в збіже і просто признавсь би до всього.

Ті слова зацікавили его, а що не міг спати, почав наслухувати, бо то вже належало до его ремесла. Вправдї голос, що звернув его увагу і доносивсь як то легко можна було чути з відділу ч. 8, звучав тихо, але Барнес мав незвичайно бистрий слух.

— Не сумнїваю ся нї на хвилю, що ти би то зробив — відповів инший голос — але ти перецїнюєш спосібність того модного аґента. Менї зробило би то приємність, колиб мене котрий з них слїдив; був би то славний жарт і гадаю, що не тяжко прийшлось би менї вивести того пана в поле.

Мужчина, що то говорив, мав голос незвичайно дзвінкий і виразну вимову, хоч говорив майже шептом. Барнес осторожно піднїс голову, поправив подушки, так аби его ухо притикало до стїни і аби лекше єму було слухати.

— Але попробуй-но ти так як Барнес — відозвав ся знов перший голос — того Петтінджіля день і ніч лиш задля слабих познак, аж вкінци зловив его в лапку. Як раз тодї, коли гадав, що вже цїлком безпечний, зловлено его. Мусиш признати, що Барнес тут незвичайно зручно поводив ся.

— Зручно, добре, але не було в тім нїчого так незвичайно мистецкого. Очевидно то не вина аґента лише злочинця. Сам злочин був незручний, Петтінджіль робив дурницї, а Барнес був досить хитрий, аби їх помітити. При его досьвідї і зручности такий вислїд був неминучий.

— Менї здаєть ся, що ти або не читав подрібного опису пригоди, або що не узнаєш дїяльности Барнеса. Атже всьо що мав, аби попасти на слїд Петтінджіля був — ґузик!

— Лиш ґузик, але який!... Тото іменно була найбільша дурниця з сторони злочинця; якже він міг згубити такий ґузик?...

— То мусїв бути чистий случай, котрого він не міг предвидїти і котрого не був в силї оминути.

— Дуже справедливо, але саме ті дрібні, непредвиджені случаї мостять людям дорогу до вязницї і шибеницї, а аґентам до дешевої слави. То суть цїлої справи. Гра між злочинцем і аґентом надто нерівна.

— Не конче розумію тебе.

— Ну, то скажу тобі малий виклад о злочинї. В звичайнім житю стоїть розум против розуму; то дотикає як ученого так і ремісника. Ум отирає ся о ум, а наслїдок такий, що сьвіт одержує найсьвітлїйші гадки. Так іде знане честної борби о хліб насущний. З злочинцем инакше. Він боре ся против висших сил. Люди того самого що він „званя“, коли так можна сказати, не борють ся против него, але суть немов его спільниками. Він має до поборення лише аґента, котрий виступає в імени права і суспільности. Атже нїякий чоловік, то чей можна сказати, не єсть злочинцем з вибору, а то примусове положене, в якім находить ся і дїлає, веде до так легкого відкритя.

— В такім случаю всїх злочинців повинна стрітити така сама судьба.

— Правда, але коли так не єсть, то іменно говорить против твого аґента, бо кождий переступник дїлає під впливом примусу, неневности і в тім лежить суть его упадку. Наприклад: будеш доказувати, що кождий переступник дїлає після уложеного пляну і длятого треба би припустити, що може оминути зрадливі слїди свого учинку. Але такий случай незвичайно рідкий. В більшій части лучає ся щось несподїваного, на що він цїлком неприготований. Сейчас бачить в своїй уяві вязницю, а страх розвіває его осторожність на чотири вітри, так що як ми бачили, полишає такі слїди.

— Але коли сам говориш, що майже все лучає ся щось неподїваного, то признаєш сам можливість того, що може стати ся щось, чого годї предвидїти і против чого не можна боронити ся.

— В деяких случаях так дійстно єсть. Але відкинь то примусове положене, що відбирає нашому злочинцеви цїлковиту свободу дїланя, зроби з него натомість чоловіка, що бере злочин з сторони наукової, або дїла штуки! Тодї то маємо до дїла з чоловіком приготовленим на ріжні случаї, а крім того з таким, ко-

— **Клюб Русинок у Львові** оголошує таку відозву: Прикро приходить ся нам виявляти прилюдно, що до нашого товариства не вписались доси всї навіть з тих Русинок львівских, котрих чоловіки, батьки, брати занимають вид не становище в народнім житю Русинів. Отже не дивно, що при такім станї річи діяльність нашого товариства обмежалась доси на підпомаганє шкільної молодїжи, хоч програма є далеко ширша і обнимає також справи родинного та суспільного житя жіночого. З уваги, що жіночий рух обняв вже не тілько всї народи, але й всї суспільні верстви, час нам, Русинкам, не вдоволяти ся лише тим, щоби признавати ся до рускої народности, але треба доказати працею, що ідемо за всесьвітним рухом культурним та поруч з нашими чоловіками, батьками, братьми, трудимось для добра нашого народу. В сїй цїли відзиваємо ся до всїх Русинок львівских і до тих, що мають нагоду частїйше бувати у Львові, щоби приступали в члени нашого товариства; чим більше нас буде, тим лекше і красше товариство наше буде могло сповняти свою цїль і задачу. — Від Виділу Клюбу Русинок у Львові в падолисті 1899. *Шухевичева*, предсїдателька.

— **На дохід „Шкільної Помочи" в Бучачи** відбув ся дня 23-ого с. м. вокально-музикальний вечер, з прегарною богатою проґрамою; на закінчене виставлено образ з живих осіб, вображаючий: віру, надію і любов. По концерті наступила забава з танцями. Концерт випав величаво, перейшовши всякі ожиданя; а як охочо бавилась молодїж, доказом є, що забава тревала до білого дня. — Виділ товариства „Шкільної Помочи" почуває ся до обовязку зложити прилюдну подяку всїм, що в який-небудь спосіб взяли чинну участь в уладженю або виконаню вечерка, як і всїм тим, що прибули на вечерок, причинили ся до збільшеня фондів „Шкільної Помочи". Іменно складає виділ товариства щиру подяку Вп. Паням: Габрусевичевій, Варскій, Блявтовій, Тишиньскій, Банаховій, Рогозиньскій, Фелиньскій, Теляковскій; Вп. панам: Яницкому, Ганкевичеви, Мазурови, Маковскому, Вармскому, Черскому; як і всїм паням і панам, що брали участь в хоральних продукциях; товариству Сокіл за безкористне відступлене салї; Вп. Стеф. Танчаковскому, нотареви в Золотого Потока, за 100 зр. датку, зложеного на цїли товариства. Всїм щирорускe спасибіг від виділу „Шкільної Помочи"!

— **Вісти з Канади.** Канадийске правительство приготовляє проект закона еміґрацийного, в силу котрого мав би ограничитись наплив бідаків. За людий, котрі на границї Канади не зможуть виказати ся соткою долярів, не буде правительство платити портовим аґентам бонусів, тай наміряє з декотрих країв дуже ограничити еміґрацию. Певна річ, що з Галичини і з Буковини не богато людий вже будуть пускати. — Дуже вчасна зима сего року в Канадї. В Альберті і в Ассинобої впав сніг в перший половинї жовтня $1\frac{1}{2}$ стопи. Але то не дивно, бо і в Галичинї сніги в тім часї упали. Бушель пшеницї купують по 50 до 56 цнт.

— **Машина до літаня.** N. W. Tagblatt доносить дуже цікаві подробицї про винайдену машину до літаня. Давно вже розказують, що якийсь Маннінґен з Еденбурґа винайшов таку машину і віддав єї військовим властям. Отже N. W. Tagbl. довідує ся, що технічний комітет войсковий занимає ся пробами. Машина складає ся з кількох частий, з котрих кожда виконує иншу задачу. Одна удержує бальон у воздусї в кождім місци; друга може машину порушати в кождім напрямі так поземо як і простовістно, там і назад. Машина може перебігти 70 км. на годину. — Замітити треба, що вісти о подібних машинах проявляли ся вже нераз і оказували ся опісля немірними. Побачимо, що буде з сего.

— **XIX століте в одноактівках.** Нїмцї впали на гадку представити на сценї в серії одактових образків історию Німеччини в XIX. столїтю. В грудни с. р. відограють їх в берлиньскім театрі, а з черги і в провінциональних. Театральний вечер отворять сценїчним твором Ернеста Віхерта п. з. „Weimar", потім відограють Ернеста Ляуфса „Vorwärts", якого героєм є Бліхер, Енґельса „Алярмові звони" відносять ся до 1848 р.! вкінци француско-нїмецку війну змалював у сценїчнім обробленю Юрий Омптеда, бувший офіцир, а тепер літерат в творі п. з. „Woerth". Представлене закінчить, як лицює ся XIX. вікови, одноактівка Якубовского п. з. „Праця". Сї одноактівки становлять таку одноцїльність, що відступлено від гадки попереджуваня вечера прольоґом, а закінчене его епільоґом.

— **Відозва.** Велике нещасте постигло наше бідне село Олексичі (коло Стрия) дня 30 м. м. Огонь знищив цїлковито 10 господарств зі збіжем, сїном і всїми запасами до житя і наробив шкоди на 14.000 зр. При зближаючій ся зимі блукає 50 осіб без хлїба і даху. Підписаний просить милосерних і жертволюбивих о поміч для тих нещасливих погорільців. З десять погорільців ледво двох було обезпечених в „Днїстрі" на 600 зр., котру то суму ретельно і як найскорше виплатило се товариство, — а решта з родинами чекає Божого милосердия і помочи ближних. Тож прошу тих, котрі відчувають нещасте і гірку недолю бідних хлїборобів, щоби ласкаво присилали хоч би й найменший даток на руки підписаного, за що Бог Їх сторицею надгородить. — За комітет *Петро Яцишин*, парох в Олексичах, п. Gelsendorf.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 1 грудня. Коло польске відбуде в суботу засїданє. Предметом розправ буде теперішнє політичне положенє.

Льондон 1 грудня. Міністерство війни одержало з Капштадту таку телеґраму: В Кімберлї від 23 падолиста всьо добре. Ґен. Булер доносить з Пітермаріцбурґа що від 9 падолиста Бури не зробили нїякого нападу на Ледісмес.

Берлин 1 грудня. Тутешні часописи доносять з Льондона, що в битві під Маддерівер упало 1800 Анґлїйцїв, всї офіцири ранені. Ґвардия втратила половину своїх офіцирів. Офіцири бриґади маринарки полягли всї з виїмком двох.

трий лїпше уміє собі радити з непредвидженими обставинами, в часї коли допускає ся злочину. Коли я наприклад, о скілько не возьмеш менї за зле моєї самохвальби, допустив би злочину, то мене певне не вислїджено би.

— Так? А я гадаю, що внаслідок твоєї недосьвідности ти дав би ся так само скоро зловити як той Петтінджіль. Був то, як знаєш, его перший проступок.

— Заложиш ся? — спитав, а Барнес при тих словах зірвав ся і з напруженєм ждав на відповідь, бо відразу зрозумів, що задумував бесїдник; коли тимчасом его товариш здавало ся не розумів значеня тих слів.

— Не розумію тебе. О що маю закладати ся?

— Ти сказав перед хвилею, що колиб я допустив ся проступку, то мене зловили би так само скоро, як тамтого Петтінджіля. Добре: я готов заложити ся з тобою, що можу допустити ся такого самого голосного проступку як він і що мене не зловлять. О зловленє і арештованє не закладаю ся, бо як бачимо і в тім случаю, приключає ся то часто невинним, тому за услівє кладу, аби менї доказано вину.

— Чи я тебе добре зрозумів? Гадаєш цїлком поважно допустити ся злочину виключно длятого, аби виграти заклад? Того я не можу зрозуміти.

— І найблизші Петтінджіля може его не розуміли. Але не потребуєш роздумувати над тим, беру на себе всяку відвічальність. Згода? О тисяч долярів? Потребую вражінь і розривки!

— Ну, то будеш мати, як виплатиш менї тисяч долярів, бо хоч не вірю, що дійстно хочеш стати переступником, то на кождий случай витягну користь з твого предложеня.

— Як „на кождий случай?"

— Атже то ясне. Або не допустиш ся злочину і сипнеш долярами, або станеш злочинцем, тебе зловлять і також заплатиш менї їх. А хоч в будучности буду тебе уникати, але возьму твої гроші.

— Отже приймаєш заклад?

— Очевидно.

— Ну, то скінчена річ. Лише услівя: вимавляю собі місяць часу, щоби обдумати проступок і перевести его і зобовязую ся цїлий рік вививати ся з рук поліцийних аґентів, то значить, що коли по роцї буду ще на волї і буду міг тобі доказати, що я в тім часї допустив ся злочину, то я виграю заклад. Колиб мене всаджено до слїдчої вязницї, заклад аж тодї може рішити ся, коли слїдство покінчить ся і мене засудять або увільнять. Чи годиш ся на ті услівя?

— Цїлковито. Але який то має бути злочин?

— Ти дуже цікавий, друже. Заклад постановлений, а моя осторожність, котрою я так хвалив ся перед хвилею, мусить зачати ся від тої хвилї діяльности, тому нїчого вже тепер не можу тобі сказати о моїх намірах.

— Що? Може гадаєш, що зраджу тебе? Маєш моє слово чести, що того не зроблю і зобовязую ся в такім случаю заплатити пять раз висший заклад.

— Волїю лишити тобі цїлковиту свободу дїланя і нїчим не вязати тебе і гадаю, що річ буде більше менше така: Тепер в глубинї душі не віриш, аби я міг зробити то о що заложив ся і твоя приязнь для мене ще непохитна. Крім того числиш на то, що як щось злого зроблю, то буде то дрібниця, яку легко і з чистою совістю простиш менї. Однако нехай би в умовленім часї доконано якогось голосного злочину, то ти прибігнеш тодї до мене і просто спитаєш, чи я є виновником. Очевидно я відмавляю тобі відповіди. Ти будеш то уважати признанєм до вини і з страху аби тебе не взяли за мого спільника, зрадиш цїлу тайну для охорони власної совісти.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозинского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).